

Stop het bloeden

Na een aanslag is het grootste risico voor veel slachtoffers dat ze doodbloeden. Volgens traumachirurg Leo Geeraedts van VUmc moeten op publieke plaatsen daarom tourniquets en hemostatische gazen voorhanden zijn en moeten onder andere politiemensen een training krijgen.

Na een bomaanslag of schietpartij nemen de overlevingskansen van slachtoffers met levensbedreigende bloedingen snel af vanwege het bloedverlies. Traumachirurg Geeraedts: "Bij de hulpverlening aan deze slachtoffers is de eerste prioriteit de bloedingen stoppen. De praktijk is helaas anders. De gevaarlijke omstandigheden rondom een aanslag en de strikte scheiding tussen de taken en werkwijzen van professionele hulpverleners zoals politie (uitschakelen dader) en ambulancediensten (afwachten tot het veilig is) zorgen voor ernstige vertraging van medische hulp en leiden tot onnodige sterfte." Snelle eerste hulp ter plaatse door omstanders en professionele (niet-medische) hulpverleners - zoals politie, brandweer en beveiligers - verhoogt de overlevingskansen van de slachtoffers aanzienlijk. Door relatief eenvoudige levensreddende handelingen uit te voeren zoals het aanbrengen van een tourniquet, kunnen zij de tijd tot aankomst van professionele medische hulp overbruggen.

STOP THE BLEED™ SAVE A LIFE

1 APPLY PRESSURE WITH HANDS

2 APPLY DRESSING AND PRESS

3 APPLY TOURNIQUET

WRAP WIND SECURE TIME

CALL 911

Aandachtspunten bij levensbedreigende bloedingen:

- (Eigen) veiligheid gaat altijd eerst;
- Zoek waar de levensbedreigende bloeding is, indien nodig kleding verwijderen om het beter te beoordelen;
- Werk bij voorkeur met handschoenen aan om de bloeding te stoppen en gebruik anders een schoon stuk stof (handdoek etc) om de wond direct dicht te drukken. Bij diepe wonden kan de stof de wond opvullen;
- Zo snel mogelijk dicht drukken en druk houden tot er medische zorg is;
- Bij afgescheurde ledematen de bloeding zo dicht mogelijk bij het afgescheurde deel dichtdrukken;
- Een grote bloeding zo snel mogelijk stoppen; hoe, is minder relevant;
- Tourniquet gebruiken als deze aanwezig is. Dit kan alleen bij armen en benen. Het is belangrijk om de tijd te markeren;
- Een tourniquet altijd laten zitten. Bij twijfel medisch advies vragen;
- Het lichaamsdeel hoog houden helpt niet bij een slagaderlijke bloeding;
- Mensen met inwendige bloedingen (en mogelijke shockverschijnselen) zo snel mogelijk naar het ziekenhuis laten vervoeren, zonodig met voorrang boven andere slachtoffers. Deze slachtoffers na een aanslag snel melden aan de ambulance, want deze bloedingen zijn niet te stoppen met een tourniquet (en deze slachtoffers hebben dus voorrang op iemand die met een tourniquet ligt). Dit houdt dus ook in sommige slachtoffers snel in veiligheid brengen, zodat ze naar het ziekenhuis kunnen worden gebracht.

Training Dit zou een aanvulling betekenen op het huidige lesaanbod door de Politieacademie. Harriet den Nieuwenboer, C-docent Eerste Hulp Door Politie aan de Politieacademie: "In het lesprogramma is opgenomen hoe agenten grote bloedingen met hun handen moeten dichtdrukken en welke lichaamshoudingen de bloedingen kunnen verminderen. Maar het aanleggen van wonddrukverbanden, hemostatische gazen of tourniquets bij trauma's zoals amputaties leren we op dit moment niet aan."

In de VS is een speciaal tweeënhalf uur durend trainingsprogramma ontwikkeld, de Bleeding control-cursus. Traumachirurg Geeraedts is bezig met de introductie hiervan in Nederland. Hier zou de training in eerste instantie kunnen worden gegeven aan politie, brandweer en ander personeel van drukbezochte publieke ruimten (met een hoog risicoprofiel voor een aanslag) en later eventueel ook aan burgers. Daarnaast kunnen er in dergelijke ruimten koffertjes met de noodzakelijke materialen komen, naast de AED's.

Zie ook: bleedingcontrol.org en het artikel van L. Geeraedts: 'Omstanders kunnen levens redden na aanslag', Medisch contact 25, 23 juni 2016, pagina 20-22